

Föreläsning 11, sid 1

$$z^2 = -3 + 4i$$

$$|-3 + 4i| = \sqrt{3^2 + 4^2} = \sqrt{25} = 5$$

$$-3 + 4i = 5 e^{i\varphi}$$

$$\cos \varphi = -\frac{3}{5} \quad ??$$

$$\sin \varphi = \frac{4}{5}$$

SVÅRT ATT BESTÄMMA VINKELN

Alternativ angreppsmetod:

Sätt $z = x + iy$. Det ger

$$z^2 = (x + iy)^2 = (x^2 - y^2) + i2xy.$$

Vi identifierar real och imaginär delar i ekvationen

$$z^2 = -3 + 4i$$

Det ger ekvationssystemet

$$\begin{cases} x^2 - y^2 = -3 \\ 2xy = 4 \end{cases}$$

Från den andra ekvationen
får vi att $y = \frac{4}{2x} = \frac{2}{x}$
och sätter vi in det i den
första ekvationen får vi

$$x^2 - \left(\frac{2}{x}\right)^2 = -3$$

$$\Leftrightarrow x^2 - \frac{4}{x^2} = -3$$

$$\Rightarrow x^4 + 3x^2 - 4 = 0$$

Sätt $t = x^2$. Då kan ekvationen skrivas

$$t^2 + 3t - 4 = 0$$

vilket ger

$$t = -\frac{3}{2} \pm \sqrt{\frac{9}{4} + 4}$$
$$= -\frac{3}{2} \pm \frac{5}{2} = 1$$

Så $x^2 = 1$, vilket ger

förkastas då $t \geq 0$.

$x = \pm 1$ som ger $y = \frac{z}{x} = \pm z$

Vi får lösningarna: $z_1 = 1 + 2i$, $z_2 = -1 - 2i$.

Ex: Lös ekvationen

$$\underline{z^2 + (2-4i)z - 4 - (4+\sqrt{3})i = 0}$$

Lösni: Vi börjar med att kvadrat-

(1-2i)² komplettera $(z + (1-2i))^2 = z^2 + 2(1-2i)z + (1-2i)^2$

$$= 1^2 - 4 - 4i \quad (z + (1-2i))^2 - 4 - (4+\sqrt{3})i - \underline{(1-2i)^2} = 0$$

$$\Leftrightarrow (z + (1-2i))^2 = 1 + \sqrt{3}i$$

Sätt $w = z + (1-2i)$ då har vi
 $w^2 = 1 + \sqrt{3}i$

V: sätter $w = x + iy$ och
identificerar real- och imaginär-
delarna

$$\begin{cases} x^2 - y^2 = 1 \\ 2xy = \sqrt{3} \end{cases}$$

Lös ut y ur den andra ekvationen

$$y = \frac{\sqrt{3}}{2x}$$

vilket ger insatt i första ekvationen

$$x^2 - \frac{3}{4x^2} = 1 \Leftrightarrow x^4 - x^2 - \frac{3}{4} = 0$$

Föreläsning 11, sid 7

Sett $t = x^2$. Vi får så $\frac{\sqrt{2}\sqrt{2}}{2(\sqrt{2})^2} = \frac{1}{\sqrt{2}}$
 $\frac{a}{a^2} = \frac{1}{a}$

$$t^2 - t - \frac{3}{4} = 0$$

vilket ger $t = \frac{1}{2} + \sqrt{\frac{1}{4} + \frac{3}{4}} = \frac{3}{2}$.

Alltså $x^2 = \frac{3}{2} \Rightarrow x = \pm \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}$.

Då $y = \frac{\sqrt{3}}{2x}$ får vi $y = \pm \frac{1}{\sqrt{2}}$.

Det ger oss $y = \frac{\sqrt{3}\sqrt{2}}{2\sqrt{3}\sqrt{2}}$

$$w_1 = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}, w_2 = -\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} - i\frac{1}{\sqrt{2}}$$

V_i avslutar med att ta
fram z . Vi har ett

$$w = z + (1 - 2i)$$

så $z = w - (1 - 2i)$

vilket ger lösningarna

$$\begin{aligned} z_1 = w_1 - (1 - 2i) &= \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}} - 1 + 2i \\ &= \left(\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} - 1\right) + i\left(\frac{1}{\sqrt{2}} + 2\right) \end{aligned}$$

$$z_2 = w_2 - (1 - 2i) = \left(-\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} - 1\right) + i\left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + 2\right)$$

Algebras fundamentel sats:

Varje polynom ekvation

$$(n \geq 1) \quad a_n X^n + a_{n-1} X^{n-1} + \dots + a_0 = 0$$

har minst en komplex rot.

Följsats: Varje polynom kan
faktoriseras i linjära (grad 1)
faktorer. (typ $ax+b$)

Bevis: Låt c vara en rot
till ekvationen $p(x)=0$.
(c finns enligt algebras
fundamentalsats)

Vi kan då dela $p(x)$ med
faktorn $(x-c)$, dvs $p(x)=(x-c)q(x)$
där $\text{grad } q(x) = \text{grad } p(x) - 1$
Upprepa proceduren på $q(x)$.
Fortsätt tills kvoten har $\text{grad} = 1$.

Ex: Faktorisera polynomet

$$z^3 + 8 \quad 2\left(\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \quad 2\left(\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$$

Lösning: $(z - (-2)) \left(z - \left(2e^{i\frac{\pi}{3}}\right)\right) \left(z - \left(2e^{i\frac{5\pi}{3}}\right)\right)$

$$z = re^{i\varphi} \quad z^3 = r^3 e^{i3\varphi}$$
$$z^3 = -8 = 8e^{i\pi} \quad \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2$$
$$\varphi = \frac{\pi}{3} + \frac{2\pi n}{3} \quad 3\varphi = \pi + 2\pi n$$

$$\varphi_1 = \frac{\pi}{3} + 2\pi m, \quad \varphi_2 = \pi + 2\pi m, \quad \varphi_3 = \frac{5\pi}{3} + 2\pi m$$

Multipla rötter:

$$\text{Om } p(x) = (x-1)^2(x-3)$$

Säger vi att $x=1$ är
en dubbel rot till ekvationen
 $p(x)=0$.

På samma sätt för högre
multiplicitet.

Sats: En n :e grads ekvation
har n rötter räknade
med multiplicitet.

(antalet rötter utan multipli-
citet blir därmed alltid
 $\leq n$)

Bevis: Ett n :e gradspolynom
kan faktoriseras i n st faktorer.

$$\text{Ex: } z^3 + 8 = 0$$

Konjugerar vi ekvationen
för vi

$$\overline{(z^3 + 8)} = \overline{0}$$

$$\Leftrightarrow \overline{(z^3)} + \overline{8} = \overline{0}$$

$$\Leftrightarrow \bar{z}^3 + 8 = 0$$

Alltså om $z = \zeta$ är en rot måste
också $z = \bar{\zeta}$ vara en rot.

Sats: Låt $p(x)$ vara ett polynom med reella koefficienter. Då gäller att om c är en rot så är också $\bar{c}$ en rot.

Bevis: $p(z) = a_n z^n + \dots + a_0$
Låt $z=c$ vara en rot till $p(z)=0$
och konjugera $\overline{p(c)}=0$.
$$\overline{a_n c^n + \dots + a_0} = 0 \Leftrightarrow p(\bar{c})=0$$

OBS! Detta gäller enbart om polynomet har reella koefficienter. Tex är lösningen till $z^2 = i$ ej konjugerade.

Följsats: Varje reellt polynom kan faktoriseras i reella faktorer av högst grad 2.

$$\begin{aligned} \text{Bevis: } (x-c)(x-\bar{c}) &= x^2 - (c+\bar{c})x + |c|^2 \\ &= x^2 - 2(\operatorname{Re} c)x + |c|^2. \end{aligned}$$

Ex: Lös ekvationen $z^4 + 4 = 0$

En rot är $z = 1 + i$.

Lös:

$$z_1 = 1 + i \quad (z - (1 + i))(z - (1 - i))$$

$$z_2 = 1 - i \quad = z^2 - 2z + 2$$

$$z_3 = -1 + i$$

$$z_4 = -1 - i$$

$$z^4 + 4 = (z^2 - 2z + 2)(z^2 + 2z + 2)$$

Föreläsning 11, sid 18

